MALT-lymfom i ventriklen: Lymfekræft, der ofte kan helbredes med antibiotika

MALT-lymfom i ventriklen (gastrisk MALT-lymfom) er en sjælden form for lymfekræft, der opstår i mavesækken. Den helt særlige ting ved sygdommen er, at den i de fleste tilfælde skyldes en kronisk infektion med bakterien **Helicobacter pylori** — og at op mod 70-80 procent af tidlige tilfælde går i fuldstændig remission alene ved at udrydde bakterien med antibiotika. Det gør tilstanden enestående: det er én af de eneste kræftsygdomme, der kan helbredes uden cellegift, stråling eller operation.

MALT står for **mucosa-associated lymphoid tissue** — det lymfevæv, der dannes i slimhinden som reaktion på langvarig irritation. Sygdommen rammer oftest mennesker over 60 år og er meget sjælden i Danmark, med under 100 tilfælde om året.

Hvad mærker du?

Symptomerne er ofte uspecifikke og kan ligne almindelig dyspepsi eller mavesår:

- Vedvarende ubehag eller smerter i øvre del af maven
- Mæthed efter små portioner
- Kvalme, sjældent opkastninger
- Halsbrand og oppustethed
- Træthed
- Vægttab i fremskredne tilfælde
- Jernmangelanæmi pga. langsom blødning fra mavesækken
- Sort, tjæreagtig afføring (melæna) eller blodopkast i sjældne, alvorlige tilfælde

Mange opdages tilfældigt, når der laves gastroskopi for halsbrand eller mavesmerter, og der tages rutinemæssige biopsier.

Hvorfor sker det?

I 80-90 procent af tilfældene er den langvarige H. pylori-infektion drivkraften. Bakterien irriterer slimhinden i årevis, og det lokale lymfevæv (MALT) bliver overaktiveret. Hos en lille brøkdel udvikler dette vedvarende immunsvar sig til en monoklonal B-celle vækst — altså lymfom. Andre årsager:

- **H. heilmannii** eller andre Helicobacter-arter
- **Autoimmun gastritis** med kronisk slimhindebetændelse
- Specifikke kromosomforandringer (translokation t(11;18)) som er forbundet med mindre god effekt af antibiotika

Hvordan stilles diagnosen?

Diagnosen kræver gastroskopi med talrige biopsier og specialiserede patolog-undersøgelser.

- **Gastroskopi:** viser ofte uspecifik gastritis, fortykkede slimhindefolder, mindre sår eller knuderet slimhinde. Mange er nærmest normale ved første kig
- **Biopsier:** mindst 10 biopsier fra forskellige områder (corpus, antrum, fundus, kardia)
- **Histologi og immunfænotype:** lymfo-epitheliale læsioner, CD20-positive B-celler
- **H. pylori-test:** biopsi, ureasetest, breath-test eller serologi
- **Molekylær test:** påvisning af t(11;18) translokation har behandlingsmæssig betydning
- **Stadieinddeling:** CT af bryst, mave og bækken, knoglemarvsbiopsi i nogle tilfælde, øre-næse-hals-undersøgelse for at udelukke spredning. Endoskopisk ultralyd (EUS) vurderer dybden af involvering i mavevæggen

Behandling

Trin 1 — H. pylori-eradikation:

- Standard triple-terapi eller bismuth-baseret kvadruple-terapi i 10-14 dage
- Effekten kontrolleres med ny gastroskopi og biopsier efter 2-3 måneder, derefter hver 6. måned
- 70-80 procent opnår fuld remission alene ved antibiotika, ofte over 6-18 måneder
- Patologisk regression kan tage tid; tålmodighed er vigtig

Trin 2 — hvis antibiotika ikke virker eller H. pylori er negativ:

- **Strålebehandling** (lokal, lav dosis 24-30 Gy) er meget effektiv — over 90 procent helbredes ved tidlig sygdom
- **Rituximab** (anti-CD20 antistof) som monoterapi eller kombineret
- **Cellegift** (fx bendamustin + rituximab) ved fremskreden sygdom eller transformation til mere aggressiv lymfomtype

Operation er sjælden og bruges kun ved akutte komplikationer som blødning eller perforation.

Prognose

Prognosen er udmærket. 5-års overlevelsen ved tidlig MALT-lymfom er over 90 procent. Tilbagefald forekommer, så **livslang kontrol med gastroskopi** anbefales — typisk årligt de første år.

Hvornår skal du søge læge?

Kontakt egen læge ved:

- Vedvarende mavesmerter eller dyspepsi i mere end 4 uger, særligt efter 50-årsalderen
- Manglende effekt af syrehæmmende behandling
- Uforklaret jernmangelanæmi
- Vægttab uden forklaring
- Kendt H. pylori-infektion der ikke er behandlet eller kontrolleret

Akut læge ved sort afføring, blodopkast eller pludseligt opståede kraftige mavesmerter.

Ofte stillede spørgsmål

Er MALT-lymfom det samme som mavekræft? Nej. Mavekræft (adenokarcinom) og MALT-lymfom er to helt forskellige sygdomme. MALT er en lymfekræft, men har generelt en meget bedre prognose.

Hvorfor virker antibiotika på kræft? Fordi sygdommen er drevet af et kronisk immunsvar mod H. pylori. Når bakterien fjernes, forsvinder den drivende kraft, og lymfomet skrumper. Det er et af de smukkeste eksempler i moderne onkologi på, at en infektion kan kureres til at kurere en kræft.

Hvor lang tid tager det at gå i remission? Patologisk fuld remission kan tage 6-18 måneder efter vellykket eradikation af H. pylori. Tålmodighed og kontrol-gastroskopier er afgørende.

Skal jeg på cellegift? Sjældent. Kun ved fremskreden sygdom, manglende respons eller transformation. De fleste klarer sig med antibiotika alene eller stråling.

Skal mine pårørende undersøges? Familiemedlemmer behøver ikke screening for lymfom. Hvis du har H. pylori, har dine nære (særligt børn og søskende) en øget risiko for selv at bære bakterien, men generel familiescreening anbefales ikke i Danmark.

Kilder

1. Zucca E, Arcaini L, Buske C, et al. Marginal zone lymphomas: ESMO Clinical Practice Guidelines for diagnosis, treatment and follow-up. *Ann Oncol.* 2020;31(1):17-29. PubMed
2. Ruskoné-Fourmestraux A, Fischbach W, Aleman BMP, et al. EGILS consensus report. Gastric extranodal marginal zone B-cell lymphoma of MALT. *Gut.* 2011;60(6):747-758. PubMed
3. Sundhed.dk. MALT-lymfom (lægehåndbogen).
4. Wotherspoon AC, Doglioni C, Diss TC, et al. Regression of primary low-grade B-cell gastric lymphoma of mucosa-associated lymphoid tissue type after eradication of Helicobacter pylori. *Lancet.* 1993;342(8871):575-577. PubMed

---

Denne artikel er almen information og erstatter ikke lægekonsultation. Kontakt din egen læge ved symptomer.